

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

[ΒΙΒΛΙΟ](#) 15.11.2014 : 08:59

Φινλανδικό θαύμα και «αστυνομικό του Βορρά»

[ΚΩΣΤΑΣ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΣ](#)

«Ξεπεράσαμε την εθνική μας συστολή, όσον αφορά τη λογοτεχνία μας».

Στο αίθριο του ξενοδοχείου, ο Μάτι Ρόνκα (Matti Rönkä) δίνει περισσότερο την εντύπωση ενός ανέμελου τουρίστα παρά την εικόνα ενός συγγραφέα ή του δημοσιογράφου, ιδιότητες με τις οποίες είναι γνωστός στη Φινλανδία. Από την κοσμοπλημμύρα της Έκθεσης Βιβλίου στη Φρανκφούρτη, που τον είδαμε φευγαλέα, τον συναντήσαμε στη φθινοπωρινή Αθήνα, για να μας μιλήσει για τη χώρα του, το «αστυνομικό» και τον Καουρισμάκι.

Ξεπεράσαμε τη συστολή

Τον ρωτάμε αρχικά τι βοήθησε τη χώρα του να έχει τόσο επιτυχημένη παρουσία στη Φρανκφούρτη, με τον λογότυπο «Finland. Cool», με δεδομένη τη θέση της στον λογοτεχνικό άτλαντα και την «κλειστή γλώσσα». Η απάντηση έρχεται σαν αυτονόητη.

«Όλα τα σχέδια και οι συμφωνίες έγιναν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και με τη συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων», μας λέει.

«Καταφέραμε να ξεπεράσουμε την εθνική μας συστολή, όσον αφορά τη λογοτεχνία μας, κατανοώντας πως είναι θέμα σωστού σχεδιασμού, από το κράτος, τους εκδοτικούς οίκους και τους λογοτεχνικούς ατζέντηδες, με τη σημαντική συνδρομή του FILI (δημόσιος οργανισμός με χαμηλή επιχορήγηση για θέματα βιβλίου – ΚΚ) στο θέμα των μεταφράσεων. Δεν τα περιμέναμε όλα από το κράτος, όλοι οι συντελεστές είναι σημαντικοί για την επιτυχία».

Στο ερώτημα πώς εξηγεί την έκρηξη του «σκανδιναβικού αστυνομικού», αλλά και τι καθιστά ιδιαίτερη τη φινλανδική εκδοχή του, ο Μάτι Ρόνκα απαντά πως κατ' αρχήν το είδος έφερε κάτι καινούργιο στον χώρο, μια ρεαλιστική εικόνα της κοινωνίας και της

πραγματικότητας, που έχει καλή υποδοχή στις χώρες με δημοκρατική παράδοση, ως ένα είδος κοινωνικής κριτικής.

«Η Φινλανδία δεν είναι ακριβώς σκανδιναβική, έχει όμως ένα σκοτεινό, μελαγχολικό χιούμορ, που σε βοηθάει να επιβιώσεις, όπως στις ταινίες του Καουρισμάκι, κάτι που κι εγώ προσπαθώ να κάνω στο έργο μου».

Η φύση και οι κλιματικές συνθήκες στη Φινλανδία είναι τόσο αυτονόητες, ώστε για τους συγγραφείς, σε αντίθεση με τους Αμερικανούς ή τους Ευρωπαίους συναδέλφους τους, δεν αποτελούν αντικείμενο περιγραφής, «είναι μια αυτονόητη συνθήκη για μας, την ξεπερνάμε», συμπληρώνει ο Μάτι, που αισθάνεται, ανάλογα με την κατάσταση και τις συνθήκες, άλλοτε δημοσιογράφος, που παρατηρεί για να αντλήσει έμπνευση και θέματα, κι άλλοτε συγγραφέας, όταν καταστρώνει την πλοκή ή προσπαθεί να αφηγηθεί τις αλλαγές στο σύγχρονο σκηνικό του εγκλήματος.

«Σήμερα, κανείς δεν ληστεύει πια τράπεζες, όπως γινόταν παλιά, όλα είναι πιο πολύπλοκα, το οργανωμένο έγκλημα είναι πλέον συστατικό του σύγχρονου “αστυνομικού”».

Έχουμε ψυχραιμία

Για τον Ρόνκα, η Φινλανδία είναι «cool», με την έννοια ότι «σε αντίθεση με τους Σουηδούς, που για κάθε πρόβλημα συγκροτούν μια επιτροπή, εμείς διαπιστώνουμε κάτι και συζητάμε χωρίς πολλά λόγια για το τι πρέπει να γίνει, κι αυτή η ψυχραιμία αποτυπώνεται και στο πρόσωπό μας, στον τρόπο σκέψης μας».

Ο Μάτι Ρόνκα, όπως μας είπε, επηρεάστηκε στα πρώτα του βήματα κυρίως από τον Ρέιμοντ Τσάντλερ.

«Δεν ήθελα να γράψω ένα σκανδιναβικό ή ένα ευρωπαϊκό “αστυνομικό”, με τον κλασικό επιθεωρητή, ούτε όμως κι ένα διεθνές πολιτικό θρίλερ. Μ’ άρεσε αυτός ο συνδυασμός του αμερικανικού προτύπου με τη φινλανδική αντιφατική πραγματικότητα, τις αντιθέσεις μιας κοινωνίας που βρισκόταν για πολλά χρόνια ανάμεσα σε δύο κόσμους, και συχνά στα έργα μου υπάρχει αυτή η αναφορά στον Τσάντλερ, στον σκληροτράχηλο ερευνητή».

Η συζητήσή μας δεν μπορούσε να «προσπεράσει» βέβαια τον Ακι Καουρισμάκι, τον σκηνοθέτη του «Προσέλαβα έναν επαγγελματία δολοφόνο» και του «Λιμανιού της Χάβρης». Ο Ρόνκα χαμογελάει και συμπληρώνει πως ουσιαστικά είναι οι αδελφοί Καουρισμάκι, δημοφιλείς στο κινηματογραφικό κοινό.

«Ίσως για τους σοβαρούς επιχειρηματίες να είναι ένα “αρνητικό πρότυπο” σχετικά με τη Φινλανδία της τεχνολογίας και της Νokia, αλλά ο συνδυασμός της νοσταλγίας και της μελαγχολίας στο έργο, μ’ έναν “φινλανδικό τρόπο”, είναι εξαιρετικά επιτυχημένος».

Γιατί αγαπάμε το ταγκό

Φυλάξαμε για το τέλος την «πιο δύσκολη ερώτηση», όπως είπε ο Μάτι Ρόνκα, όταν την άκουσε. «Γιατί είναι τόσο δημοφιλές το ταγκό στη Φινλανδία;».

Χαμογέλασε και σκέφτηκε λίγο πριν απαντήσει: «Υπάρχουν πολλοί λόγοι. Πρόκειται για έναν συνδυασμό αργεντίνικου ταγκό, γερμανικών εμβατηρίων, θλίψης και νοσταλγίας, που προέρχεται από τη Ρωσία, αλλά και για μια παράδοση που ξεκινάει τη δεκαετία του '30 και

επανέρχεται στις δεκαετίες 1950-60. Το βασικό στο ταγκό είναι ότι μπορείς να είσαι πολύ κοντά στη γυναίκα, χωρίς να μιλάς μαζί της, κι έχει πάντως να κάνει με τη μελαγχολία που μας διακρίνει».

Στα ελληνικά κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Παπαδόπουλος» το μυθιστόρημα του Μάτι Ρόνκα «Ο άνθρωπος που έμοιαζε με δολοφόνο».

<http://www.kathimerini.gr/792005/article/politismos/vivlio/finlandiko-8ayma-kai-astynomiko-toy-vorra>